ರುಂಬುನು: ಎಲ್ಯ ಗಿಡೊಕುಲೆಡ್ದ್, ಅತ್ತ್ಡ ಗೆಲ್ಲ್ಲೆಡ್ದ್, ಒಂಜಿ ಇರೆಲಾ ಬುಡಂದೆ ಕಯಿಟ್ ರುಂಬುನು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಬೇರ್ ತೊಪ್ಪುದ ಗೆಲ್ಲ್ಡ್ದ್ ಇರೆ ರುಂಬುದು ಗೆಪ್ಪುವ. ಗೆಲ್ಲ್ ಮಿತ್ತ್ ಮುಕ ದತ್ತ ಕಯಿಟ್ ಪಸೊಂದು, ಬಲತ ಕಯಿತ ಕೊಂಬ ಬಿರೆಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೊರಗ ಬಿರೆಲ್ (ತೋರು ಬೆರಳು) ಡ್ ದಂಟು ಒತೂ ಪತ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಜಾರನಗ, ಪೂರಾ ಇರೆಕುಲು ದಂಟ್ಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಆಪ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ಡ್ strip off ಪನ್ಪೆರಾ. ಅಂಚ ಕಯಿಡ್ದ್ ಕಾಜಿ ರುಂಬುದು ಗೆಪ್ಪುನು, ಬಿರೆಲ್ಡ್ದ್ ಉಂಗಿಲ ರುಂಬುನು ಕೇಂದ್ ಇಪ್ಪರ್.

ಕೆತ್ತುನು: ಪಜಿರ್, ಮುಲಿ ಕೆತ್ತುನು. ಮುಲ್ಪ ನಮ ಬೈಕತ್ತಿಡ್ ಪಜಿರ್, ಮುಲಿತ ಮುದೆಲ್ಗ್ ಹದೊಟು ಬೀತ್ದ್ ಕಡ್ಪುವ. ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್ಗ್ ಕೆಲವು ಪಜಿರ್, ಮುಲಿಕುಲು ತುಂಡ್ ಆಪ. ಅಂಚೆನೆ ಮರ ಕೆತ್ತುನು (ಕತ್ತಿ, ಕುಡರಿ, ಉಲಿ, ಬಾಜಿಡ್), ಪಾದೆ ಕಲ್ಲ್ ಕೆತ್ತುನು (ಚೆನ್ಡ್), ಮುರಕ್ಕಲ್ಲ್ ಕೆತ್ತುನು (ಬಾಜಿಡ್??) ಸುಗ್ಗಿದ ಕಂಡದ ಪುನಿ ಕೆತ್ತುನು (ಕೊಟ್ರೆಡ್).

ಪರ್ಪುನು: ನೇಜಿ, ಪದಿಪೆ, ರಾಗಿ ಪರ್ಪುನು. ಕಯಿಟ್ ಒಯಿತ್ದ ಬೇರ್ದೊಟ್ಟುಗು ನೆಲಡ್ದ್ ಗೆಪ್ಪುನು. ಪಜಿರ್ಲಾ ಪರ್ಪುವ. ದಲದಾನ್ಯ (ಕುಡು, ಉರ್ದು, ಪದೆಂಗಿ, ಎಡ್ಮೆ) ಲಾ ಪರ್ಪುನು. ಒಡ್ಡುಲಾ ಪರ್ತ್ದ್ ಕಿದೆಕ್ ಪಾಡುವ, ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಅಡಿಕ್.

ಪರಿಪುನು: ಕುಂಟು, ಕಾಕಜಿನ್ ಪರ್ತ್ ತುಂಡು ಮಲ್ಪುವ. ಪರ್ಪುನು (ಕೀಳುವುದು) ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಪುನು (ಹರಿಯುವುದು) ಬೇತೆ ಬೇತೆ. ಜೋರ್ ಗಾಲಿಗ್ ಬಾರೆದಿರೆ ಪರಿವುಂಡು.

ಒಡ್ಪುನು: ಗದ್ದು (ಪಂದು)ನ ಕೂಲಿ ಒಡ್ತ್ ಗೆಪ್ಪುವ. ಕಂಡದ ಒಡ್ಡುನು (ಕೊಯಿದ ಬುಡಿನ ಕೆಯಿತ ಕಡೆ) ಒಡ್ಪುನು, ಆಂಡ ಪರ್ಪುನು ಪಂದೆ ಪನ್ಪಿನಿ. ಒರಾನೆ ಮಿತ್ತ್ ಮುಕ (ಮಿತ್ತ ಕೂಲಿ ಆಂಡ ತಿರ್ತ್ ಮುಕ) ರಪ್ಪ ಒಯಿಪುನ್ಕೆಕ್ ಒಡ್ಪುನು ಪನ್ಪ. ಮಂಡೆದ ಬೊಲ್ದು ಕುಜಲ್, ಪೊಂಜೊವು ಕುರ್ಬದಾರ ಒಡ್ತ್ (flucking) ಗೆಪ್ಪುನು.

ಕತ್ತೆರುನು: ಪಜಿರ್ ಕೆತ್ತುನ ಕಾಲ ಪೋವೊಂದು ಉಂಡು, ಇತ್ತೆ ಪಜಿರ್ ಮೇಡಿನ್ಡ್ ಕತ್ತೆರ್ದ್ ಗೆಪ್ಪುನು. ದುಂಬು ಅರಿವೆಲೆನ್, ಕುಚ್ಚೆ (ಕೂಜಲ್) ಕತ್ತೆರಿಡ್ ಕತ್ತೆರಿಯೊಂದು ಇತಿನಿ. ಇತ್ತೆ ಮರತ, ಗಿಡೊಕುಲೆನ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಎಗ್ಗೆಲೆನ್ ಕತ್ತೆರ್ದ್ ಗೆಪ್ಪುನು. ಮಲ್ಲ ಆಂಡ ಕಯಿ ಗರ್ಗಸ್ಡ್ ಕುತ್ತು ಗೆಪ್ಪುನು

ಮೂರುನು: ತರ್ಕತ್ತಿಡ್ ಬೆಂದಿನ ಕೊಂಬು (ಕಲಿ ಬರ್ಪಿನ) ಮೂರುವೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಲಕೆದ ಪಾತೆರ 'ಕಲಿ ಮೂರುನು'. ತಾರಿ, ತಾರೆನ್ ಮುಕ್ಕೊಲು ಮೂರೊಡು, ಈಂದ್ನ್ ಇರ್ವೊಲು. ಮುಲ್ಪ ಮೂರುನು ಪಂಡ ಚೌರಿದ

ಕೊಡಿನ್ ಒಂಚೂರು ಕುತ್ತು ಗೆಪ್ಪುನು (slice). ಐಕಾದೆ ತೆಲುಪು ಅಗೇಲದ, ಪರ್ತೆದ, ಬಗ್ಗೆಲ್ ಕತ್ತಿನ್ ಗಲಸುವೆರ್. ಈ ಕತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಪರ್ತೆ (sharp) ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚ ಕಯಿಪು ಕಾಯಿಲೆನ್, ನೀರುಲಿನ್‌ಲಾ ಮೂರುವ, ಕತ್ತಿ, ಮುಟತ್ತಿಡ್.

ಕಡ್ಪುನು: ಕಡ್ಪತ್ತಿಡ್, ಕೈ ಕುಡರಿಡ್ ಎಲ್ಯ ಮರಕ್‌ಲೆನ್ ತೋರದ ಗೆಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ಕಡ್ಪುವ. ತಪ್ಪುದ ಕತ್ತಿಡ್ ಸಪೂರದ ಗೆಲ್ಲ್‌ಲೆನ್, ತಯಿಕ್ ಲೆನ್ ಕಡ್ಪುವ. ಮಲ್ಲ ಮರಕ್‌ಲೆನ್ ಮಡು ಕುಡಾರಿಡ್ ಕಡ್ಪುವ. ಕಡ್ಪುನು ಪಂಡ ಕತ್ತಿ, ಕುಡಾರಿನ್ ಬೀತ್‌ದ್ ಹಾಕ್‌ದ್ ಗಡಿ ಮಲ್ಪುನು. ಸಪೂರದ ಗೆಲ್ಲ್, ತಯಿಕುಲು ಒಂಜೆ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಲಾ ತುಂಡು ಆವ, ತೋರದ ಆಂಡ ಮಸ್ತ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡೊಡು ಆಪುಂಡು. "ಕೋಲ್ ಕಡ್ತ್ಂಡ ರಡ್ಡ್ ಆವು, ನೀರ್ ಕಡ್ತ್ಂಡ ರಡ್ಡ್ ಆವಾ?"

ತೌರುನು: ಮಲ್ಲ ಗೆಲ್ಲ್ ದ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಎಗ್ಗೆಲೆನ್, ತೌರ್‌ದ್ ಗೆಪ್ಪುವ. ಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್ ತಪ್ಪು ತೌರ್‌ದ್ ಗೆಪ್ಪುವ. ತೌರ್ ಕನ್ನಡದ ಸವರು ಜ್ಞಾತಿ ಪದೊಕುಲು.

ತೋಡುನು: ಕೊಟ್ರೆಡ್ ನೆಲ ತೋಡುದು ತೋಡು (canal) ಮಲ್ಪುವ. ಕೊಟ್ರೆ ಪಿಕ್ಕಾಸ್‌ಡ್ ಉಗ್ಗೆಲ್ ತೋಡುವ. ಮರನ್ ತೋಡುದು ಸೇರ್, ಕಲಸೆ, ಮರಾಯಿ, ಓಡ ಮಲ್ಪುವಾ. ಕಂಬ, ತಯಿಕ್‌ಲೆನ್ ನಡರೆ ಗುರಿ ತೋಡುವ. ಕರಡ್ಡ್ ಗಂಜಿ ತೋಡುನು, ಗುರ್ಕೆಡ್ಡ್ ನೀರ್‌ಲಾ ತೋಡುದು ಗೆಪ್ಪುನು. (ಬೆಂದ್ರ್ ಜೋರ್ ಬೆಚ್ಚ ಆಂಡ ಚಪ್ಪೆ ನೀರ್ 'ಅಲ'ವಾ).

ಸಾರ್ಯುನು: ಮೆಯಿತಿನ ಬಾರ್‌ನ್ ಸಾರನೆಡ್ ಸಾರಿದ್, ಉಮಿ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪುವ. ತೋಡುದ, ತುದೆದ ಪೊಯ್ಯ ಸಾರಿದ್, ಸನ್ನ ಪೊಯ್ಯ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪುವ.

ಗಾಲ್ಯುನು: ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬೇಲೆದ ಆಚಾರ್ಲೆನ ಮುಂದಿಲ್‌ದ ಪೊಯ್ಯ ಗಾಲ್ಯರೆ ಬರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ದುಂಬು, ಒಂಜಿ ಅಲೆಮಾರಿ ಜನಾಂಗ. ಕರ್ಬದ ತಪಲೆ, ಇಜ್ಜಿಡ ಬನಲೆಡ್ ಪೊಯ್ಯ ಗಾಲ್ಯುನ ತುವರೆ ತಿಕೊಂದು ಇತ್‌ಂಡ್. ಗಾಲ್ಯುನು ಪಂಡ ಪೊಯ್ಯ, ಮನ್ನ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಪಾಡ್ದ್, ಅಡ್ಡ ಪತೊಂದು ದುಂಬು ಪಿರ ಆಡವೊಂದು ಆಡಾವೊಂದು ನೀರ್‌ನ್ ಗೂಸೊಂದು ಪೋಪಿನಿ. ಅಪಗ ನೀರ್‌ಡ್ ಕಲಡ್ಡಿನ ಮನ್ನ್ ಸುರುಕು ನೀರ್‌ಡ್ ಪೋಪುಂಡು. ಕುಡ ಕುಡ ಮುರ್ಕ ನೀರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಗಾಲ್ಯುನು. ಅದಗ ಸುರುಕು ಸನ್ನ ಪೊಯ್ಯ, ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೊಂತೆ ಮಲ್ಲ ಪೊಯ್ಯ ನೀರ್‌ಡ್ ಪೋದು ಪೋದು ಕಡೆಕ್ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಕಲ್ಲ್‌ಲು, ದಿನ್ನದ ಕರ್ಬ, ಬಂಗಾರ್, ಬೊಲ್ಲಿದ ಚೂರುಲು ಒರಿವ. ಅಂಚ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಚೂರು ತಿಕ್‌ಂಡ, ಪಿರ ಆಚಾರ್ಲೆಗೆ ಮಾರುವೆರ್. ಇಲ್ಲಲೆಡ್ ಅರಿ ಅರ್ಕಂಜಿಲಾ ಇಂಚೆನೇ ಗೆಪ್ಪುನತೆ? ತೌಡು, ಎಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲ ಕಜವುಲೆನ್ ಗಾಲಿದ್ ಗೆಪ್ಪುವ. (ಸಶೇಷ).

✍️ ಕೌಡೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಇಟೆಲಿ